בית משפט השלום בחיפה

ת"א 22055-01-19 ארנון נ' אבו עזיז

תיק חיצוני:

מספר בקשה:36

בפני כב' השופטת אביגיל זכריה, סגנית הנשיאה

המבקש: מנדל יוסף

נגד

המשיבים: 1. עו"ד אפרים ארנון ז"ל
2. דוד אבו עזיז

<u>החלטה בבקשה להתיר עיון בתיק</u>

מבוא

לפניי בקשה להתיר למבקש/מר מנדל יוסף עיון בתיק וגישה לתיק במערכת "נט המשפט".

התביעה, שעניינה פינוי וסילוק יד, הוגשה ע"י עו"ד אפרים ארנון ז"ל, במעמדו ככונס הנכסים על חלקות 48 ו-50 בגוש 12605 הרשומות ע"ש המנוח שלמה איינהורן ז"ל (להלן - המנוח).
יורשי המנוח על פי כתב התביעה הם משה איינהורן ודליה מנדל (חסויה).
התביעה הוגשה כנגד הנתבע, שרכש זכויות בחלקה 49 מהמנוח, ונטען לגביו כי פלש לחלקות 48 ו- 50.
על רקע פלישה נטענת זו הוגשה התביעה.

התיק התנהל בפניי כב' השופטת לוי- יתח והועבר לטיפולי עם תחילת כהונתי בבית המשפט בחיפה.
בין לבין, עו"ד ארנון ז"ל נפטר בנסיבות קשות שאין צורך לפרטן בבקשה זו.

בדיון שהתקיים ביום 28.4.21, לאחר פטירת עו"ד ארנון, עתרה עו"ד ועקנין כי תינתן לה שהות לפנות לבית המשפט לענייני משפחה על מנת שימונה כונס נכסים במקומו של עו"ד ארנון ז"ל.

בהחלטה מאותו יום נעתרתי לבקשה ונקבע כי עו"ד ועקנין תגיש הודעת עדכון ביחס לזהות כונס הנכסים החדש או החלטת בית המשפט לענייני משפחה עד ליום 1.7.21.

הבקשה לעיון בתיק

בין לבין הגיש המבקש ביום 23.6.21 בקשה לעיון בתיק בית המשפט להורות על מתן גישה לתיק הממוחשב במעמדו כצד בתביעה וכבעלי הנכס. עוד טען כי הוא מיוצג ע"י עו"ד מורן ועקנין.

הנתבע/המשיב 2 התנגד לבקשה.

הנתבע טען כי ככל שהמבקש מיוצג ע"י עו"ד ועקנין, הרי שממילא יש לב"כ גישה לתיק הממוחשב ועליה לעדכנו. עוד נטען שהמבקש **אינו** צד להליך ועל כן יש לדחות את הבקשה.

עוה"ד מורן ועקנין לא התנגדה לבקשה והבהירה כי לא תמשיך לייצג בתיק לאחר שימונה כונס נכסים חדש. עוד עתרה לאפשר צפייה כמבוקש בשים לב למעמדו של המבקש כ**אחד** מבעלי הזכויות במקרקעין נשוא תיק זה.

ביום 30.6.21, לאחר עיון בבקשה ובתגובות, ניתנה החלטתי שלפיה על המבקש להבהיר מהם סוגי המסמכים בהם מתבקש העיון.

הודעת הבהרה כאמור לא הוגשה.

המבקש עתר גם במסגרת בקשות בעניינים אחרים להתיר עיון כמבוקש.

ביום 1.8.21 הוגשה ע"י יוסף מנדל ומשה צבי איינהורן בקשה שהוכתרה "הודעה על הגשת פסק דין שניתן בתיק ה.פ. 50277-10-20 בבית המשפט המחוזי בחיפה ובקשה למתן פסק דין בתיק זה" (בקשה מס' 38).

נוכח ההודעה בדבר הגשת בקשה לביטול פסק הדין שהוגשה לביהמ"ש המחוזי - הושהה מתן ההחלטה בבקשה 38.

גם בהקשר זה עתר המבקש לצפייה בתיק במערכת הממוחשבת על מנת לעקוב אחר התפתחויות ולשכור עו"ד ככל ויידרש (בקשה מס' 40 מיום 11.10.21).

הבקשה הועברה לתגובת הנתבע אשר עתר לדחות את הבקשה מהטעמים שפורטו בה:

- מר מנדל ומר איינהורן אינם צד להליך ואין להם כל זכות לפנות לבית המשפט בעניין ניהול ההליך;
- המבקש אינו מייצג את כל בעלי הזכויות במתחם ואינו בא בנעליו של כונס הנכסים;
- הודעת עדכון על זהות כונס הנכסים החדש לא קוימה.
- ביחס לבקשת העיון - למבקש אין כל מעמד בהליך ויש לנהוג בו כבכל אזרח ולדחות את הבקשה.

ביום 20.10.21 הוגשה בקשה נוספת, כחלק מבקשה מס' 36, אשר הוכתרה "צפייה בתיק ת"א 22055-01-19 השופטת אביגיל זכריה".
במסגרת בקשה זו, עתר המבקש לאפשר לו גישה לצפייה בתיק במערכת הממוחשבת כצד בתביעה וכבעלי הנכס. נטען כי בסמוך להגשת הבקשה נודע למבקש, באקראי, על פסק דין שניתן על ידי בית המשפט בתיק זה, שכשלעצמה לא הובררה.
עוד צוין כי בתיק שמתנהל בבית המשפט המחוזי קיימת למבקש אפשרות צפייה בתיק.
לטענת המבקש, הבקשה הכרחית בשל נסיבות העניין, ובפרט נוכח זהות הנתבע.
לטענתו, הרב משה איינהורן, שגם הוא בעל הנכס, ביקש להצטרף לבקשה על מנת לקבל מידע דרך המבקש. יוער כי לעניין זה לא צורפה אסמכתא כלשהי פרט להוספת חתימתו של אותו גורם על הבקשה.

ביום 10.11.21 הוגשה "הודעה מטעם בעלי הזכויות במקרקעין" שבה הודיעו המבקש ומר איינהורן על החלטה שניתנה בבקשה לביטול פסק דין שניתנה בתיק המתנהל בבית המשפט המחוזי, ובצידה בקשה נוספת לצפייה במערכת הממוחשבת, לצורך ניהול התיק.
בבקשה צוין כי עוה"ד מורן ועקנין אינה מייצגת בתיק זה עוד וכי ב"כ הנתבע אינו מיידע אותם בהתפתחויות בתיק.

ת"א 22055-01-19 ארנון נ' אבו עזיז

תיק חיצוני:

ביום 15.11.21, ומבלי שניתנה החלטה המתירה זאת, הוגשה תגובה נוספת מטעם הנתבע, המתייחסת לבקשה מיום 10.11.21. בתגובה התייחס ב"כ הנתבע לטענות שונות לעניין התנהלות הצדדים שאין זו המסגרת לפרטן והיא כלל אינה נדרשת לצורך מתן החלטה זו.
כמו כן שב הנתבע על טענותיו הקודמות לעניין מיהות הצדדים להליך, משמעות פטירתו של עו"ד אפרים ארנון ז"ל והיעדר מעמד למבקשים בתיק. עוד נטען כי מר מנדל ומר איינהורן רשמו עצמם כתובעים ללא רשות וללא סמכות.

תמצית ההכרעה

לאחר עיון בבקשות ובתגובות ובשים לב למכלול נסיבות העניין וההלכה הפסוקה - דין הבקשה להתקבל.

להלן הנימוקים.

מספר הערות מקדמיות

- עד היום לא הוגשה לתיק כל הודעה על מינוי כונס נכסים חדש תחת מינויו של עו"ד אפרים ארנון ז"ל. עוה"ד מורן ועקנין עודנה רשומה בתיק האלקטרוני כב"כ התובע והינה בעלת הרשאות צפייה ולא ניתנה כל הוראה או החלטה אחרת לעניין זה.
- נוכח ריבוי הבקשות וההודעות יובהר כי החלטה זו עניינה בבקשת העיון בלבד ואין בה כדי לקבוע מסמרות בדבר המשך ניהול ההליך או להביע עמדה לעניין זכותו המהותית של המבקש.
- החלטה בבקשה מס' 40 בכל הנוגע לעתירתם של מר יוסף מנדל ומר משה צבי איינהורן למתן פסק דין בתובענה זו - תינתן בנפרד.

עיון בתיק בית המשפט - המסגרת הנורמטיבית

תקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003 (להלן- התקנות) מסדירות את זכות העיון בתיקי בית המשפט.

תקנה 4 לתקנות היא הרלבנטית לענייננו, ובה נקבע:

תיק חיצוני:

4(א) כל אדם רשאי לבקש מבית משפט לעיין בתיק בית משפט (להלן – בקשת עיון), בלבד שהעיון בו אינו אסור על פי דין.
(ב) בקשת עיון תוגש לשופט או רשם שהתיק נדון לפניו, ובאין אפשרות כאמור, לשופט או רשם שיקבע נשיא בית המשפט.
(ג) בקשת עיון תהיה מנומקת, ותוגש לפי טופס 2 שבתוספת.
(ד) בבואו לשקול בקשת עיון, ייתן בית המשפט את דעתו בין השאר, לענינו בתיק של המבקש, לעניינם של בעלי הדין ושל מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיון, וכן לסבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה.
(ה) בית המשפט רשאי להורות על העברת בקשת העיון לתגובת בעלי הדין בתיק שמבוקש בו העיון או לתגובת צד שלישי, אם הוא סבור כי העיון עלול לפגוע במי מהם, וכן רשאי בית המשפט לבקש את תגובת היועץ המשפטי לממשלה, אם הוא סבור כי העיון עלול לפגוע באינטרס ציבורי; תגובות כאמור בתקנת משנה זו יוגשו בתוך שלושים ימים ממועד המצאת ההודעה על זכות התגובה או בתוך מועד אחר שיקבע בית המשפט.
(ו) החליט בית המשפט להתיר את העיון, רשאי הוא לקבוע בהחלטתו כל תנאי או הסדר הדרושים כדי לאזן בין הצורך בעיון לבין הפגיעה אשר עלולה להיגרם לבעלי הדין או לצד שלישי בשל העיון, לרבות השמטת פרטים, הגבלת מספר המעיינים ונקיטת אמצעים למניעת זיהום של בעלי דין או אנשים אחרים; בית המשפט רשאי להגביל את היקף העיון ולהתנותו בתנאים, אם ראה כי הקצאת המשאבים הנדרשת מחייבת זאת.
(ז) התיר בית המשפט עיון לפי תקנה זו, ימלא המבקש הודעת עיון כאמור בתקנה 3 טרם העיון".

נקודת המוצא בבקשה מסוג זה היא כי יש לאפשר עיון בתיקי בית משפט, אלא אם העיון אסור בדין. תפיסה זו נובעת מעקרון פומביות הדיון ומגלמת יישום מעשי של עקרון זה כלפי כולי עלמא. בבג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים (8.10.2009) עמד בג"צ על חשיבות עקרון פומביות הדיון והרציונלים שבבסיסו והדברים ברורים וידועים (להלן - פס"ד האגודה לזכויות האזרח).

עם זאת, עקרון פומביות הדיון אינו מוחלט והוא נבחן לאור אינטרסים אחרים של בעלי הדין בהליך והיבטים נוספים.

לצורך יישומו בעת בחינת בקשה מהסוג דנן, קבעה הפסיקה מבחן בן 3 שלבים:

- **בשלב הראשון יש לבחון האם קיים איסור בדין בדבר מתן עיון בחומר המבוקש;**

תיק חיצוני:

- **ככל שלא קיים איסור בדין - יש לבחון בשלב השני האם העיון מוצדק. הנטל בשלב זה הוא על בעל הדין המתנגד לעיון ועליו לשכנע מדוע אין להתיר את העיון.**
- **ככל ששני השלבים הראשונים מתקיימים, נדרש בית המשפט לבחון כיצד ניתן להגשים את העיון תוך פגיעה מידתית ככל האפשר בזכויות ובאינטרסים של בעל הדין המתנגד.**

(ראה פס"ד האגודה לזכויות האזרח, לעיל; וראה גם בבג"ץ 9474/00 גל נ' ראש עיריית חיפה, פ"ד נט(3) 714 (2004)).

בית המשפט העליון בפס"ד האגודה לזכויות האזרח עמד על כך שחובת ההנמקה, הקבועה בתקנה 4 לתקנות, אינה מעבירה את נטל השכנוע וכי על מבקש העיון לנמק את בקשתו. די לצורך כך בהנמקה קצרה ותמציתית.

מן הכלל אל הפרט

לאחר ששורטטה המסגרת המשפטית הצריכה לעניין, יש ליישם את שלושת השלבים שנקבעו בפסיקה כסדרם:

- השלב הראשון: קיומו של איסור על פי דין - בנסיבות דנן אין איסור בדין לעיון בתיק וגם לא נשמעה טענה כזו;
- מכאן שיש לעבור לבחינת השלב השני: דהיינו האם העיון מוצדק?

לאחר בחינת טענות הצדדים, בנסיבות המקרה שבפניי ובאזון המתחייב בין האינטרסים השונים העומדים על הפרק, שוכנעתי כי בקשת העיון בתיק מוצדקת.

אמנם, אין מחלוקת כי בשלב זה לפחות המבקש **אינו** צד להליך זה והוא **אינו** רשום כבעלי הנכס הנדון. הוא אף אינו יורש המנוח על פי נתוני כתב התביעה אלא בנה של אחת מיורשות המנוח, הגב' דליה מנדל (חסויה) ומכאן לכאורה זיקתו להליך.
גם מהתגובה שהוגשה עולה כי המבקש הוא **אחד** מבעלי הזכויות במקרקעין מושא התביעה, הגם שמסמכים כאמור לא הוגשו למיטב עיוני בהליך שבפניי (להבדיל מההליך בביהמ"ש המחוזי).

בנוסף, מהבקשות וההודעות המאוחרות שהוגשו, לרבות בעניינים אחרים, עולה כי טרם נמצא עו"ד חליפי שייכנס בנעליו של עוה"ד אפרים ארנון ז"ל ככונס נכסים באופן המותיר את המשך ניהול התיק כלוט בערפל במידה מסוימת.

בנסיבות אלה, ואפשר שדווקא משום כך, טענות המבקש לפיהן הצפייה בתיק הממוחשב נדרשת לצורך ניהול התיק, מעקב אחר ההתפתחויות ושכירת שירותיו של עו"ד חליפי במקרה הצורך - **מקובלות עליי.**
הגם שהנמקת המבקש תמציתית, הרי בשים לב למכלול הנתונים בתיק די בכך, וממילא ביהמ"ש מחויב בעריכת האיזון בין כלל הזכויות והאינטרסים של הצדדים בבקשה.

לא נעלמה מעיניי הטענה כי בתיק בבית המשפט המחוזי קיימת למבקש אפשרות צפייה.
הגם שהדברים אינם מכריעים את הכף, הרי שמדובר בנתון שיכול להצטרף למכלול הנימוקים במובן זה שאין מדובר בצד "זר" לחלוטין שיש לנהוג כלפיו ככזה, כעמדת הנתבע.

עוד יצוין לעניין השלב השני של הבחינה ובשים לב לסוגיית הנטל בשלב זה הרי שלא מצאתי כי יש באיזו מהטענות שהועלו ע"י הנתבע כדי לשלול מהמבקש את זכות העיון, ואסביר בקצרה:

- עצם הנתון שהמבקש **אינו** צד להליך אינה גורעת מעצם זכותו לעיין בתיק. זכות העיון למי שאינו בעל דין נקבעה במפורש בגדרי תקנה 4 לתקנות, וכלשונה: "**כל אדם רשאי לבקש מבית משפט לעיין בתיק בית משפט**.." [ההדגשות שלי, א.ז.]. היא מבטאת את החשיבות וההכרה בעקרון פומביות הדיון והדברים צוינו לעיל.

- הטענות לפיהן עוה"ד מורן ועקנין עודנה רשומה כמייצגת ובעלת הרשאות צפייה לתיק אינה גורעת מזכותו של המבקש לעיין בתיק ואפשר שההפך הוא הנכון. **ככל שלעמדת הנתבע לב"כ המבקשת עומדת זכות העיון, הרי שלכאורה גם למבקש עומדת אותה זכות.**

טענות אלו ממילא כלל אינן רלבנטיות שעה שהובהר ע"י המבקש כי עוה"ד ועקנין אינה מייצגת אותו.

- אפשר והנתבע בעצמו מודע לכך והוא עצמו מעלה טענות סותרות במידה מסוימת לפיהן פג תוקפו של ייפוי הכוח שנמסר לעוה"ד ועקנין וכי אין לה כל סמכות לייצג או לעיין בתיק.

לסיכום השלב השני ובאיזון שבין האינטרסים והזכויות שעל הפרק, בשים לב לנקודת המוצא שהיא מתן אפשרות עיון ככל שזה אינו אסור ולנטל השכנוע, מצאתי כי העיון מוצדק ויש להתירו.

- **השלב השלישי - מבחן המידתיות**: בשים לב למבחן המידתיות שבית המשפט מצווה לו במסגרת הפעלת השלב השלישי, עמדת הנתבע ותכליות העיון המבוקשות - הרי שמצאתי להגביל בשלב זה את פרק הזמן שניתן למבקש וזאת על מנת לאפשר לו לכלכל צעדיו כפי שתואר בבקשות השונות. לא מצאתי להגביל את סוג המסמכים בהם יותר העיון פרט להיותם מסמכים הפתוחים לעיון הצדדים (להבדיל ממסמכי המותב וצוותו).
כמו כן לא מצאתי להידרש לעניינו של מר איינהורן בהעדר בקשה ספציפית מטעמו כנדרש ובשים לב לטענות המבקש בעצמו ביחס למעמדו של הנ"ל.

לסיכום
ניתנת למבקש (מר יוסף מנדל) זכות עיון במכלול המסמכים בתיק וזאת למשך 90 יום מהיום באופן שיאפשר למבקש, אשר אינו מיוצג, לכלכל את צעדיו מחד גיסא, תוך פגיעה מידתית (אם בכלל) ככל האפשר בזכויות ובאינטרסים של הנתבע, שהתנגד לבקשה.

יובהר כי אין בהוראות החלטה זו כדי לקבוע מסמרות לעניין ניהול ההליך והיא אינה מתירה למבקש להיכנס בנעליו של התובע כפי שאפשר והתבקש במשתמע במסגרת בקשת העיון.
אין בהחלטה זו כדי לחסום את המבקש או אדם אחר מלהגיש בקשות עיון אחרות בהתאם לדין.
למען הסר ספק, כל יתר טענות הנתבע הקשורות לסוגיית העיון בהקשר של המבקש - נדחות.

סוף דבר

הבקשה לעיון בתיק על ידי המבקש, מר מנדל יוסף, מתקבלת באופן שיוגדרו לו הרשאות עיון בתיק, לרבות התיק האלקטרוני, בכל המסמכים המופיעים בתיק כפתוחים לצדדים להליך וזאת למשך 90 ימים מהיום.

המזכירות תפעל ליישום ההחלטה על פי הנהלים לרבות לעניין מתן הרשאה למערכת "נט המשפט" לתקופה האמורה וככל שנדרשות הוראות ספציפיות נוספות תגיש הודעה מתאימה לתיק.

לאחר ששקלתי בדבר ונוכח התוצאה אליה הגעתי - כל צד יישא בהוצאותיו.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ולמבקש ותפעל בהתאם להוראות כל דין והנוהל עיון בתיקי בתי המשפט לצורך יישום החלטה זו.

ניתנה היום, כ"ו כסלו תשפ"ב, 30 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אביגיל זכריה, שופטת, סגנית הנשיאה